

Թեան ու խորհուրդի էին գիտում և գոհ մնում. առանձին սիրով օգնում էր նա մանաւանդ արուեստագէտներին (նորա հայրը անուանի նկարիչ է եղել): Բացի քարոզներից նա թողել է մի շարք ուրիշ գրուածքներ ևս, որոնք պատուաւոր տեղ են բռնում եկեղեցական — Ժողովրդական գրականութեան մէջ և հաճութեամբ կարդացուում:

ԱՄՆՈՐԹԱՆ.

Յայտնի է, թէ ինչպիսի գիւրութեամբ և արագութեամբ նորանոր եկեղ. համայնքներ են կազմակերպուում Ամերիկայում: Փրկութեան բանակի մի ծիւղն ևս, որ տարիներ առաջ գործունէութիւն էր սկսել այստեղ, այժմ կեդրոնից բաժանուել է և առանձին կազմակերպութիւն ստացել: Գործող գեներալ Բուլթի սկսած գործում գեռ նորա կենդանութեան օրով պատակումն է ընկնում և այն նորա ամենասիրելի որդու, Բալլինգտոն Բուլթի, ձեռքով: Աերջինս ընդհանուր ղեկավար կարգուած լինելով իւր հօրից Ամերիկայում փետուրուար ամսին հրաման ստացաւ նորանից տեղափոխուելու ուրիշ պաշտօնով: Բայց հակառակեց և յայտնեց, որ ինքն անկաս ազգային Բանակ պէտք է կազմէ: Ծերունի Գեներալը իւր ազգական ուղարկեց համոզելու, բայց այդ ևս զուր անցաւ: Եթէ չտայած նորա մեծ հեղինակութեան, որդու ձեռնարկութիւնը համակրութիւն է գտնում: Գլխաւոր պատճառն այն է, որ ամերիկացիք չեն սիրում առհասարակ կապեր ունենալ հին աշխարհի, մանաւանդ Անգլիայի հետ: Մի փոքր մաս միայն հաւատարիմ է մնացել Գեն. Բուլթին, բայց երեւի երկար չի գիմանայ. — Բաժանման գլխաւոր դերգիրը համարուում է Բալլինգտոն Բուլթի կինը:

— Ամերիկական բարբերի համար իբրեւ ընդուն խրատական օրինակ կարող է ծառայել հետեւեալ միջնագէպը: — Մի գերմանացի ներկայ է գտնուում Էրլս. Ամերիկայում այդպէս կոչուած Եղբայրական համայնքի մի քարոզչի տանը ճաշին: Երբ ընտանիքի բոլոր անդամներն արդէն Ժողովուած էին, ներս է մտնում մի երիտասարդ կոշտ բանուորի հագուստով, ողջունում է հիւրին և նստում: Աերջինս զարմացած խնդրում է տանտիրոջ ներկայացնել իրեն նոր եկող պարոնին, իսկ նա ծիծաղելով պատասխանում է. Երբորդ որդիս է, Գերմանացին այն ժամանակ խղճալով ասում է նորան կամացուկ. Անշուշտ քեզ շատ հոգս է պատճառում դա: — Ելժմ տանտէրն էր զարմացողը. Ինչու. — 2Է՛ միւս որդիներդ պատուաւոր դիրք ունին՝ մին բժիշկ է, միւսը իրաւաբան, իսկ սա սոսկ գործաւոր է մնացել: — Ամերիկացին ծիծաղից թուլացաւ. Այ եւրոպացու խելք, Տղան հէնց նոր է յաջող կերպով գործորի ըննութիւն տուել և աշնան այս ինչ Բարձր. դպրոցը կմտնէ պաշտօնով: Բայց նա չէ կամենում մինչև այն ժամանակ իւր հօր քանկից օգտուել և ուրեմն ինքն ըստ ինքեան հասկանալի է, որ աշխատանք է յանձն առել մօտիկ ճանապարհի շինութեան վերայ: — Այդպիսի բան երկակայելէ՛ է մեզանում հարցնում ենք և մենք գերմանացու հետ:

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ—ՊԱՏՄԱԿԱՆ

*
* *

Երբ լուում եմ ես՝ այս վիշտն անաղին չանգիստ չէ տալիս իմ տանջուած հոգուն. Սիրտըս կտրատում մաշում են կրկին Այս լացն ու հառաչ, յուսահատութիւն:

Եւ ասում եմ ես. յանցանք է լուել, երբ այսչափ մեծ է եւ անծայր շարիք. Միթէ պիտ սպասենք որ մեզ անարգել չասնէ եւ վերջին ահուելի մըրիկ:

Եւ խօսում եմ ես. քայց էլ չէ հնչում Գարնան ցնծալից իմ հին մեղեդին... Ես էլ միայն կոծում, միայն հառաչում — իմ լացն եմ խառնում ընդհանուր ողբին:

Հաստում եմ — մեռնելու չէ սուրբ զաղափար, Եւ անմահ է որ մեռնում է նորա համար. Հաստում եմ — չկայ ոչինչ յաւերժական, Բայց սուրբ գործի ոյժը դիմելէ՛ չունի վախճան:

Մի վնասիր, յառաջ գընա՛, անըտղ եղբայր. Թող խորտակուի քաց ովկիանում՝ նաւը հողմավար:

Թող զայրանայ գլխիդ մըրիկ ահեղաշունչ Եւ մոլեգին կլանէ յորձանք դիդ անմոռնչ... .

Բայց հաւատա՛, դու չես յաղթուած, ոչ ոյժն յաղթող —

Եւ նոր քաջեր կեննեն անշուշտ քեզ յաջորդող, Եւ կը գլաւեն նորա այն ամիը ցանկալի, Եւ նոր այնտեղ փայլը փառքիդ կը բորբոքուի:

Թող աներուի հայրենի տունն հիմնայատակ, Բայց քանի հուրն առկայծում է դեռ մոխրի տակ, Նորա կորուստն, ո՛հ, մի՛ ողբալ դու սգաւոր — Իղբու փիւնիկ նա կը յառնէ անշուշտ մի օր... .

Ծ. ՅՈՂԱՆՆՈՒՄԱՆ.

